

Васильківська Вікторія Владиславівна
Національний університет «Одеська юридична
академія», аспірант кафедри фінансового та
адміністративного права

ДЕЯКІ АДМІНІСТРАТИВНО – ПРАВОВІ АСПЕКТИ ВИРІШЕННЯ ПРОБЛЕМИ КОРУПЦІЇ ДЕРЖАНИХ СЛУЖБОВЦІВ

Побудова правової держави стає неможливою без подолання корупції, яка вразила державні структури та стала небезпечним фактором для подальшої демократизації суспільства. Загальні проблеми присвячені дослідженню питання корупції в Україні в достатній мірі висвітлені в юридичній літературі, зокрема у роботах Багрій - Шахматова Л.В., Битяка Ю.П., Бихалова В.О., Бондаренка Г.П., Мельника М.І., Рогульського С.С. та інших авторів.

Протягом останніх років незалежності України у сфері боротьби проти корупції було зроблено досить багато кроків, однак ті чи інші заходи, які здійснювались в державі та суспільстві, не привели до бажаних результатів у сфері протидії корупції. Причин такому розвитку подій багато: як об'єктивні, так і суб'єктивні. Однією з головних є проблема неналежного наукового забезпечення державної антикорупційної політики. Адже визначаючи сутність корупції, як правило, говорять про неможливість зведення явища до якогось конкретного суспільно небезпечного факту (явища, діяння). Корупція – це соціальне явище, яке має соціальну обумовленість та соціальні закономірності розвитку, здійснює негативний вплив на соціальні процеси. [1, ст. 6] Корупція, як явище, впливає на різні сторони суспільного життя: економіку, політику, сферу управління, соціальну і правову сфери, міжнародні відносини. Такі питання як: «З чого почати боротьбу проти корупції?» та: «Яким чином

проводити боротьбу проти корупції?», адже проблема характеризується масовістю, тобто має риси соціального явища.

Глибинне розуміння явища корупції, підкреслюють деякі енциклопедичні словники, які тлумачать латинське слово «corruptio» як псування і розбещення.[2, ст. 31] . Образно кажучи, таке розуміння корупції свідчить про розбещення певних посадових осіб державних органів владою і розкладання системи державної влади вцілому. Так, у статті 1 Закону України «Про запобігання корупції», знаходимо наступне тлумачення поняття «корупція»: використання особою, зазначеною у частині першій статті 3 цього Закону, наданих їй службових повноважень чи пов'язаних з ними можливостей з метою одержання неправомірної вигоди або прийняття такої вигоди чи прийняття обіцянки/пропозиції такої вигоди для себе чи інших осіб або відповідно обіцянка/пропозиція чи надання неправомірної вигоди особі, зазначеній у частині першій статті 3 цього Закону, або на її вимогу іншим фізичним чи юридичним особам з метою схилити цю особу до протиправного використання наданих їй службових повноважень чи пов'язаних з ними можливостей.

Складність корупції як соціального явища викликає проблеми при розробленні методів боротьби з негативними її проявами. За таких умов проблема боротьби з корупцією правовими методами вимагає теоретичного переосмислення, реальна практика потребує рекомендацій від науки та обґрунтування форм і методів попередження та боротьби з цим явищем. Беручи до уваги той аспект, що корупція, як явище, не може існувати за межами влади [1, ст. 22], впливає те, що похідним елементом корумпованих відносин є наявність у суб'єкта корупції владних повноважень, наданих державою, для здійснення її функцій. Беручи до уваги і той факт, що влада зазнає криміногенного впливу, формуються сприятливі умови для процвітання корупції. У функціонуванні держави та процесі реалізації публічної влади,

корупція, говорячи образно, ставить все з ніг на голову, адже влада використовується не в інтересах всього суспільства (народу), а в інтересах окремих осіб, в першу чергу корумпованих, або в інтересах груп осіб. Говорячи іншими словами – корупція забезпечує експлуатацію державної влади в приватних інтересах.

Для того щоб вирішення проблеми корупції в українському суспільстві проходило більш результативно, необхідно розірвати ілюзію всеохоплюваності явища корупції, що стане першим кроком на шляху боротьби з корупцією. Другим кроком, на мою думку, необхідно чітко виділити сферу в якій корупція зароджується – вважаю, що це сфера пов'язана з безпосередньою реалізацією владних повноважень, що пов'язана з реалізацією функцій держави. Третім кроком є проведення активної боротьби та профілактики виникнення корупційних правопорушень.

Беручи до уваги вищевикладене, логічною є пропозиція звужити розуміння

поняття корупції з соціального явища, до правопорушення у сфері реалізації владних повноважень наданих державою для реалізації її функцій. Пропонується подати чинну редакцію статті 1 Закону України «Про запобігання корупції» (а саме визначення терміну «корупція») в наступному варіанті: корупція - використання державними службовцями та посадовими особами або особами, які прирівнюються до осіб уповноважених на використання функцій держави або органів місцевого самоврядування наданих державою службових та владних повноважень з метою одержання неправомірної вигоди або прийняття обіцянки/пропозиції такої вигоди для себе чи інших осіб або відповідно обіцянка/пропозиція чи надання неправомірної вигоди особі, зазначеній у частині 1 статті 3 цього Закону, або на її вимогу іншим фізичним чи юридичним особам з метою схилити цю особу до протиправного використання наданих їй службових повноважень та пов'язаних із цим

можливостей.

Таке розуміння поняття корупції, ставить акцент саме на суб'єкті корупції – не просто особа, а саме державний службовець та посадові особи або особи, які прирівнюються до осіб уповноважених на використання функцій держави або органів місцевого самоврядування, даний підхід унеможливорює неточність тлумачення поняття корупції, а також виокремлює конкретне коло питань (проблем) з якого, на мою думку, доцільно починати боротьбу з корупцією . Таке розуміння поняття корупції звужує її з глобального всеохоплюючого явища до конкретної проблеми, яка має вузький характер та є конкретною, що призводить до конкретизації методів боротьби з нею.

Список використаної літератури:

1. Мельник М.І. Корупція: сутність, поняття, заходи протидії: монографія / М.І. Мельник // К.: Атіка, 2001. – С. 304.
2. Стеценко С.Г., Ткаченко О.В. Корупція в органах внутрішніх справ: проблеми протидії: монографія / С.Г. Стеценко, О.В. Ткаченко. // К.: Алеута, КНТ, Центр учбової літератури, 2008. – С. 31.
3. Про запобігання корупції : Закон України від 14 жовтня 2014 р. // [Електронний ресурс] - Режим доступу - <http://zakon3.rada.gov.ua/laws/show/1700-18>.